

31 . Isacceea | Județ: Tulcea | Punct: Cetate | Anul: 2009

Anul: 2009

Cod RAN: 159696.05

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie, Epoca migrațiilor, Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: amenajare/construcție

Categoriile sit: Apărare (construcții defensive), Domestic

Autori: Dan Aparaschivei, George Aurelian Bilavschi

Instituții: Institutul de Arheologie, Iași, Institutul de Arheologie, Iași

Raport

Obiectivele stabilite pentru campania din anul 2009 au fost: lămurirea situației complexelor din SC1 și SC2, c. 5-6, clarificarea sistemului de construire a incintei, înlăturarea martorului dintre cele două secțiuni și scoaterea în evidență a unei suprafețe care să ne ofere o imagine de ansamblu a curtinei din partea de SE.

În speranța că vom putea găsi limitele locuinței L1, dar și pentru a vedea care este situația cu complexelor descoperite, campania trecută (L5 și L6), am prelungit săpătura în intramuros, în c. 6, spre N, cu câte un metru, atât în SC1, cât și în SC2.

Noua suprafață prelungită în cele două secțiuni ne-a putut indica o stratigrafie relevantă, pentru zona intramurană a acestei părți a cetății. În primii 0,20 m (stratul vegetal) am identificat material arheologic amestecat, romano-bizantin și medieval, o monedă de sec. IV; până la circa - 0,70 m adâncime ceramica romano-bizantină predomină, pentru ca, de la - 0,70 la - 1,30 m să avem cu precădere materiale medievale timpurii (alături de ceramică în cantități importante, au fost prelevate fragmente de sticlă de geam, oase de animale și brățări de sticlă). O remarcă interesantă ar fi că, stratul de arsură compus din lut ars, înroșit, olane, bucăți de lemn ars, identificat în secțiunea TC5, deschisă anul trecut, la E de SC2, se regăsește la o adâncime de 1-1,25 m în SC2, dar se prelungește și în SC1, pe circa 1,50 m către V. Asta ne indică faptul că situația arheologică depistată în TC 5 se află în conexiune cu cea surprinsă în secțiunea noastră. Sub acest strat, marcat de numeroase materiale medievale (sec. XIII), fără a dispune de un nivel de locuire evident corespunzător acestor depuneri, am surprins un prim nivel de locuire efectivă, reprezentat de complexul L1.

În SC1 am ajuns la o adâncime de - 2,35 m înspre profilul de V, investigând, de fapt, o groapă medievală cu material foarte bogat, atât romano-bizantin, antrenat, dar mai ales medieval (sec. XIII), (27 de monede tăiate, o amforetă întreagă, ceramică, brățări de sticlă, piroane de fier, foarte multe oase de animale, obiecte de os și corn, mărgelile din sticlă). Practic, este vorba de o groapă în formă de sac, care a tăiat pereții complexului romano-bizantin identificat de noi ca L1. La E de groapa menajeră, la circa - 0,40 m față de nivelul actual de călcare, a apărut o formațiune de argilă amestecată cu cărămidă și piatră mărunță, care iese din profil și care are dimensiunile de aproximativ 0,90 x 0,80 m. Acest complex nu se leagă de dărâmătura de lut de sub ea, surprinsă în complexul L1; în acest moment fiind în măsură doar să presupunem că este vorba de rămășițe ale unei construcții situate la N de L1 și prăbușită ulterior. La cca. -1,30 m adâncime, se observă un strat de arsură pe care îl regăsim deasupra nivelului de funcționare a L1, pe toată lungimea profilului de N.

Tot în SC1, la limita carourilor 5 și 6, am reușit să profilăm mai bine zidul de fundație (Z2) apărut în campania trecută. În campaniile arheologice anterioare, am evidențiat 1,40 m din acesta, cu patru asize, dintre care două de cărămidă și două de piatră, prinse cu pământ, cu o înălțime de 0,27 m. La cca. 1,60 m de profilul de V, acest zid pare a fi fost demantelat. Din aceste considerente, presupunem că respectivul zid constituia fundația pentru complexul L1, sau pentru o mare parte din el. Ținem să precizăm că, spre E, încă

nu am putut găsi închiderea acestui zid, din cauza cantității mari de lut prăbușit din pereți. De altfel, pe întreaga lățime a SC1, și chiar în SC2, avem foarte multă dărâmătură din chirpicii (mattoni crudi) din care erau făcuți pereții. În stratul de chirpici de deasupra lui Z2 am surprins două etape succesive de distrugere, sugerate de lentile subțiri de arsură cu cărbune provenind de la bârnele de lemn din structura de rezistență a clădirii.

În SC2, spre profilul de E, lipit de vasul de provizii găsit anul trecut, am mai scos un al doilea dolium. Din acest vas am reușit să scoatem doar partea superioară, fără buză, care, la fel ca și în cazul primului, nu se mai păstrează. Chiupul 2 intră, aproape în întregime, în profilul de N, mai puțin de jumătate din diametrul părții superioare putând fi surprins în urma săpăturii din acest an.

La aproximativ 0,60 m de profilul de E, se delimitează peretele acestui complex, reconsiderat de noi, după ultimele elemente, ca fiind un depozit. Către incintă, peretele este prăbușit spre interior, iar în dreptul chiupurilor se vede că este căzut pe acestea. Astfel s-ar putea explica stratul consistent de pământ galben, care se găsește între cele două dolia și în jurul lor.

În ideea creării unei imagini cât mai complete și de ansamblu asupra acestui complex intramuran am recurs la înlăturarea martorului dintre SC1 și SC2. Materialele identificate în acest profil, amestecate și variate, de la ceramică, la sticlă și fragmente de fier, oase și corn prelucrat, fragmente de brățări, nu au adus elemente noi în cronologia stabilită anterior.

Am obținut astfel o secțiune, SC, de 8 m lățime și de 18 m lungime (reamintim că s-am trasat secțiunile de 24 de metri lungime, dar în c. 1 nu s-a intervenit încă, iar din c. 6 s-au cercetat doar circa 2 m).

Înlăturarea martorului a clarificat, întrucâtva, și situația zidului Z1. Nu este vorba de un zid care ar tăia pereții complexului, așa cum se credea anterior, ci este o instalație de formă circulară din piatră, legată cu mortar, al cărui rol îl privim destul de rezervat. Se poate presupune că era o bază pentru o structură de lemn sau lut, având în vedere cantitatea mare de lut galben prăbușit peste acest element arhitectural. Dimensiunile sale sunt: 1,10 m diametrul pe direcția N-S, descoperit în totalitate și 0,90 m pe direcția V-E. Spre E nu știm încă limitele pentru că zidul este acoperit de lut. Mai precizăm că la aproximativ 1.10 m, către E, se află primul dolium (D1). Acest vas nu a fost golit în întregime nici în acest an, pentru a nu pune în pericol stabilitatea sa in situ, și așa destul de precară. În apropierea aceluiași vas au mai fost descoperite două cărămizi cu ștampila Classis Flavia Moesica.

În concluzie, în zona intramurană s-a investigat, cel mai probabil, un depozit de dolia care se găsește în legătură directă cu o anexă formată din una sau mai multe camere. Practic, L1 se constituie ca un complex vast, cu mai multe încăperi, surprins pe o lungime de 7,10 m de-a lungul incintei. Până în acest moment, din cauza cantității mari de chirpici dărâmat nu putem reconstitui un plan exact al acestui presupus depozit. Totuși, avem certitudinea că respectiva construcție avea elevația din chirpici și lemn. Cât privește datarea sa, materialul ceramic bogat, dar și monedele ne ajută să menținem aceeași cronologie stabilită încă de la identificarea primelor elemente. Astfel, succesiunea diacronică a locuirii în c. 5-6 ale SC este următoarea: ridicarea clădirii la sfârșitul secolului al V-lea, refacerea complexului în veacul al VI-lea și distrugerea acestuia, cel mai probabil, la începutul secolului al VII-lea. Groapa menajeră găsită în partea de E a secțiunii, dar și materialul medieval abundent, găsit în contexte diverse, fără a dispune de un nivel clar, ne arată că în această zonă nu avem o locuire consistentă pentru perioada medievală, ci doar, cel mult, una periferică. Reamintim că majoritatea complexelor medievale le avem extramuros (L3 și L4).

Un alt obiectiv propus odată cu înlăturarea martorului dintre SC1 și SC2 a fost și identificarea unor eventuale complexe de locuire în SC2, pe același nivel în care am avut locuințele L3 și L4 din SC1. În urma săpăturilor efectuate în SC2 extramuros, unde am ajuns la aceeași adâncime ca în SC1, nu am identificat încă nici un complex clar.

Cât privește incinta medievală, am putut observa faptul că nu prezintă o fundație solidă nici către E. Reamintim că, în campania precedentă, am putut identifica o porțiune de plintă în SC1, doar pe cca. 0,90 m, către profilul de V, restul incintei medievale având ca bază un strat de pământ tasat și un strat subțire de mortar, imediat sub prima asiză.

După înlăturarea martorului și adâncirea la baza incintei, către E, se observă faptul că, deși s-au folosit

materiale de construcție destul de grosiere, lucrarea este una destul de solidă. Ruptura care se observă în incintă, către estul secțiunii, ar putea fi legată de conformația terenului sau, poate, de efectele unui cutremur⁵. Oricum, nu este vorba doar de extragerea pietrei de către localnici în perioada modernă, de vreme ce linia incintei, în partea sa intramurană, este evident deplasată către interior.

Ca obiective de atins în campania următoare ar fi: degajarea pereților de lut căzuți în c. 5 și c. 6 intramuros, pentru a structura planul depozitului cu anexe, adâncirea săpăturii extramuros, pentru a identifica noi complexe medievale sau romano-bizantine și începerea unei noi secțiuni, între SC și Turnul A, pentru a încerca degajarea întregii părți de S-E a curtinei și a avea o imagine completă a locuirii în acest sector al cetății.

Informații suplimentare online

[Raportul 4316 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
